

Kraszna

2002. NOVEMBER VI. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

KULTURÁLIS KIADVÁNY

Az első magyar irodalmi Nobel-díjas

Kertész Imre az első a magyar irodalomban, akit Nobel-díjjal tüntették ki. A díjat december 10-én veheti át, a hagyományoknak megfelelően az Alfred Nobel halálának évfordulóján tartott ünnepségen.

A díjjal ebben az évben 10 millió svéd koronának (mintegy 1 millió USA-dollárnak) megfelelő összeg jár.

Kertész Imre 1929-ben született, 14 éves korában megjárta Auschwitzot. 1948-ban érettségizett Budapesten. 1948-1950 között a Világosság, majd az Esti Budapest munkatársa, 1951-ben gyári munkás volt, 1953-tól szabadfoglalkozású író és műfordító. Első regénye a *Sorstalanság* több évi várakozás után jelenhetett csak meg 1975-ben, s aratott sikert. A regény főhőse egy kamasz fiú, akit a náci haláltábor szörnyű tapasztalatai érleltek felnőtté. A *Kaddis a meg nem született gyermekért* (1990) folytatás is, válasz is az első regényre. További művei: *A nyomkereső, A kudarc, Detektívtörténet, Jegyzőkönyv, Az angol lobogó (elbeszélés), Gályanapló, A holocaust mint kultúra (esszé), Valaki más: a változás krónikája, A gondolatnyi csend, amíg a kivégzőosztag újratölt.*

Műveit több nyelvre lefordították. Ő maga németből fordít –

többek között Freud, Hoffmannstahl, Nietzsche, Wittgenstein műveit ültette át magyar nyelvre. 1983-ban Füst Milán-díjat, 1989-ben József Attila díjat, 1992-ben Soros-életműdíjat, 1996-ban Márai-díjat kapott. 1997-ben Kossuth-díjjal tüntették ki. 1995-ben Brandenburgi Irodalmi Díjat, 1997-ben a lipcsei könyvvásáron nagydíjat kapott, elsősorban a *Sorstalanság*ért. 1997-ben a német kultúra külföldi terjesztéséért megkapta a Német Nyelvészeti és Költészeti Akadémia fődíját, a Friedrich Gundolf-díjat. 2000 májusában Herder-díjjal, majd novemberben a Die Welt hetilap irodalmi díjával tüntették ki. 2001-ben tagja

lett a német Becsületrendnek (Pour le Mérite), amely a művészeknek adható legmagasabb németországi kitüntetés.

(Kivonat az RMSZ 2002. okt. 12-13-i számában megjelent összeállításból)

Hitünk

„A tiszteletadásban egymást megelőzőek legyetek” (Róma 2,10)

A tiszteletadásban is Krisztus a legfőbb példaképünk, akiben ember fiaként is a szeretet teljessége nyilvánult meg. Milyen szívesen elismerte, hogy Atyja több nála, és hogy mindent őtől vett és tanult! Figyeljük meg kijelentésében ezt a lelkületet: „Az én Atyám nagyobb nálam. Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, aki elküldött engem.” (János 14-28) „Én semmit sem tehetek magamtól, mert amiket Ő (az Atya) cselekszik, ugyanazokat hasonlóképpen a Fiú is cselekszik. Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat neki.” (János 5,19)

Milyen csodálatos olyan közösségben élni, ahol megelőzik egymást a tiszteletadásban, ahol mindenki megadja egymásnak a kellő tiszteletet és szeretetet. Nem elérhetetlen álom ez, ha Krisztus lelke és szeretete uralomra jut szívünkben.

Az atyai és anyai hivatást Isten kitünteti azzal, hogy nem egyszerűen azt parancsolja, szeressük szüleinket,

hanem hogy tiszteljük is őket. Több a tisztelet: nemcsak a szeretetet foglalja magába, hanem tisztességtudást, alázatot és hódolatot is, mintha valami királyi fenség rejtőznék bennünk. Nem is csak azt parancsolja, hogy szépen és tisztelettel szólítsuk meg szüleinket, hanem hogy nagyra becsüljük és Isten után legtöbbször tartunk őket. Akit őszintén tisztelünk, azt igazán nagyra becsüljük.

Szoktassuk tehát az ifjúságot arra, hogy Isten helyettesét lássa a szülőben, úgy vélekedjék, hogy még ha megvetett, szegény, törődött és különös is a szülője, akkor is atyja és anyja, és Isten adta őket. Tisztességesen beszéljünk velük, csúnyán rájuk ne förmedjünk, ne ellenkezzünk és ne hangoskodjunk velük. Aki tudja, hogy őszinte szívvel kell becsülnie szüleiket, az maga mellé ülteti őket, szolgál nekik azzal, amiye van, és ami csak telik tőle. (Luther Márton: Nagy káté)

Bernát Lajos

Szemtől szemben az orvossal

A mandula, szervezetünk védőbástyája

Talán nincs is olyan szülő, aki ne látta volna már gyermeke megduzzadt, gyulladós manduláját. Mégis, a szemléltetés ellenére is a legtitokzatosabb, a legkevésbé ismert szerveink egyike. Már az ókorban tudtak a létezéséről, de szerepét, működését, egészséges voltának a meghatározását még napjainkban sem sikerült teljességében megfejteni.

A számtalan elképzelés közül a legbiztosabb, és amit mindenki elismert, az a mandulák védő szerepe. Az eddig elvégzett kutatások a mandulában háromféle szövetet különítettek el: a vázat alkotó kötőszövetet, a fehérvérsejteket képző tüszöket és a kettő közét kitöltő tüszőköz-szövetet. A tüszőkben képződnek a limfociták, a fehérvérsejtek egyik faja, és ott semmisül meg a betolakodott baktériumok nagy hányada. A tüszőköz ellentesteket termel, amelyek a szervezet ellenállóképességét növelik. A helyzet azonban közel sem ilyen egyszerű.

Hiányos ismereteink ellenére azt mindenképpen leszögezhetjük, hogy a manduláknak az emésztőszerv és a légút bejáratánál fontos szerepük van a szervezet védelmében, mert itt a baktériumok özöne áramlik be a szervezetünkbe. Ezt a védelmi szerepet kétféleképpen végzik: a baktériumokat vagy közvetlenül a beáramlás közelében semmisítik meg, vagy az ellentestek révén, növelve a szervezet ellenállóképességét, így közvetett módon védik az egészségünket.

Ezt a fontos feladatot természetesen csak az egészséges mandulák képesek elvégezni. Ha gyakori fertőzések, gyulladások megsértik, sőt teljesen tönkreteszik a mandula szöveteit, akkor nemcsak a védő szerepét veszti el, de nyitott kaput jelent a fertőzések számára.

A gond csak az, hogy nincs egyetlenegy biztos módszer sem, amellyel meg tudnánk határozni, melyik mandula egészséges még, és melyiket szükséges eltávolítani. Feltétlenül szükséges a műtét a reumás láz, a mandula körüli tályog és a mandula eredetű szepszis (vérmérgezés) gyógykezelése után. Ajánlatos az évenkénti 4-5 napos lázzal kísért mandulagyulladás, gyulladós góccra utaló tünetek, tapintható nyaki nyirokcsomók, a mandula gombásodása és tébécéje, továbbá a bizonytalan eredetű ismétlődő láz, a megszüntethetetlen szájszag és a mandulatumor esetében. A mandulának, főleg kis gyermekkorban fontos immunológiai szerepe van, ezért a műtét indokoltsága mindig szigorú elbírálást követel. Sok szülő azért kéri a mandula eltávolítását iskolás kor előtt, hogy az esetleges későbbi gyulladások miatt ne kelljen a gyermeknek hiányoznia az iskolából. Mások a rossz nevelésből származó finnyáskodást, „étvágytalanságot” mandulaműtéttel próbálják megoldani, ami mindenképp hibának számít. Gyakori tévedés az is, ha a garatmandula eltávolításakor, amely a rossz orrlégzésért vagy a gyakori, elhúzódó fülgyulladásokért felelős, a mandulák eltávolítását is követelik azzal az elgondolással, hogy ha idővel a mandulaműtét is indokoltá válik, ne kelljen újra műteni a gyermeket.

Csak az a helyes, ha a szülő nem a műtétet kéri a fül-orr-gégész szakorvostól, hanem a tanácsát, aki a gyermekorvos véleményét figyelembe véve dönt ennek szükségességéről.

Dr. Topai Zsuzsa

Vegyes-házi királyok

Mária, az első magyar királynő

Anjou Mária 1371-ben született, apja I. (Nagy) Lajos, anyja Kotromanic Erzsébet. Már csecsemőkorban (1372) jegyest kapott a Luxemburg dinasztiából: IV. Károly német-római császár és cseh király fiát, Zsigmondot.

1382-ben, Nagy Lajos halála után Máriát Magyarország királynőjévé koronázták. A lengyel trónt, amelynek ugyancsak várományosa volt, húgának, Hedvignek engedte át, mivel a Lengyelországba költözést Erzsébet királyné elutasította.

Az arisztokrácia Mária uralkodását ideiglenesnek tekintette, s három táborra szakadt:

- Mária házasodjon össze Luxemburgi Zsigmonddal, s a férje legyen a király;

- Mária menjen feleségül a francia király öccséhez, Orleans-i Lajoshoz, így Lajos lehetne a magyar király;

- az Anjou-ház utolsó férfi tagját, Durazzói (Kis) Károlyt hívni meg – Mária lemondásával – a magyar trónra.

1385-ben Erzsébet és Garai Miklós nádor feleségül adták Máriát a megbízottak útján képviselt Orleans-i Lajoshoz, de a házasság nem volt érvényes. Luxemburgi Zsigmond fegyveresen érkezett Magyarországra, és feleségül vette jegyesét (1385).

A délvidéki főurak Máriával és Zsigmonddal szemben az 1385 végén megkoronázott II. (Kis) Károlyt támogatták, aki lemondásra kényszerítette a királynőt. Mária a trónt csak II. (Kis) Károly meggyilkolása után kapta vissza (1386). Az összeesküvést követően kitört lázadás lecsillapítására a déli tartományokba indulva, az anyakirálynéval együtt a lázadó főurak fogságába került. Novigrádban, 1387-ben szemtanúja volt anyja megfojtásának. 1387 nyarán szabadult közel egyéves fogságából, és találkozott Zágrábban az időközben magyar királlyá koronázott férjével, Zsigmonddal. 1387-től Mária az ország politikai irányításába nem kapcsolódott be, Zsigmond uralkodott helyette.

1395-ben Mária királynőt baleset érte, terhesen leesett a lováról, és koraszülött gyermekével együtt meghalt. Nagyváradon temették el. Az első magyar királynő halálával véget ért az Anjou-dinasztia uralma Magyarországon.

Vékás Melinda

G y e r m e k e i n k

Pap Andrea Bettina és Sándor Zsolt

Dobó István, az egri csillag

500 éve, 1502-ben született, felvidéki nemes volt. 1548-ban kinevezték az egri vár kapitányának, ami a környék fölötti katonai hatalmat jelentette. Sokat tett a vár megerősítéséért, jó előre kellő mennyiségű élelmet és hadianyagot halmozott fel. A török támadást korszerű, olaszbástyás erősség várta.

1552. szeptember 9-én Ali és Ahmed pasa 70.000 főnyi török hada körülvárta az egri várat. Az ötszáz főnyi védősereg a környékről menekültekkel nemegészen kétezerre duzzadt. Az Egri csillagokban Dobó István könnyes szemmel tekintett az égre: „- Istenem! ... Látod a mi kis romladozó várunkat, benne ezt a maroknyi elszánt népet... Ha kell a mi életünk, vedd el Uram, tölünk! Hulljunk el, mint a fűszál a kaszás vágása alatt! Csak ez az ország maradjon meg ... Ez a kis Magyarország ...” Dobó István, Mekcsey István, Zolthay István és Bornemissza Gergely vezetésével a hőslélekű védősereg kiállta a hatalmas ellenséges túlerő 38 napos ostromát. Az „egri csillagok” példaadása már a kortársak szemében sem véletlenül lett a vitézség szimbóluma. A törököknek nem sikerült biztosítani a kezükön levő Buda teljes védettségét, a konkrét hadászati eredményél azonban jóval nagyobb a győzelem lélektani jelentősége: a török főszereget először vallott kudarcot magyar végvár falai alatt.

1552. Eger várának sikeres megvéde: csillag a magyar történelemben, mely 450 év távlatából is fényesen ragyog.

Dobó István jutalmul Dévát és

Szamosújvárt kapta birtokul Ferdinándtól. 1553-ban a király Dobót az egyik erdélyi vajdává nevezte ki (a másik Kendy Ferenc volt). Dobó Istvánnak erdélyi helytartóvá történt kinevezése nagy kitüntetés volt, de nem a legjobbkor jött. Olyan korban lett Dobó Kendy Ferencsel együtt erdélyi helytartó, amikor Szulejmán szultán már tűzzel-vassal fenyegette Erdélyt, s feladatukká vált, hogy sürgősen tegyenek meg mindent a törökbarátság visszaállításának érdekében.

Dobónak és Kendynek kellett volna megtartania a Habsburgok hűségén e töröktől függő tartományt. Nem sikerült. A szultán nyomására az erdélyi rendek 1556 elején visszahívták az ország élére Izabella királynét s János Zsigmondot. Dobót Izabella néhány hónapra bebörtönözte. Ferdinánd újabb birtokokat adományozott neki, s kinevezte Léva kapitányává. Továbbra is katonaként szolgált a királyt.

1567-ben a pozsonyi országgyűlésen megvádolták azzal, hogy összejátszott János Zsigmonddal, s a vád alapján 1569 decemberében Miksa fogságra vetette. Ez az újabb rabság volt a leghosszabb, a legnehezebb. Talán erre utal az Egri csillagok jóslata: „...láncsörgést hallok..., a te sóhajtásodat...” Aztán 1572 áprilisában, húsz évvel az egri győzelem után végre megnyílt a pozsonyi börtön kapuja, s a súlyos beteg Dobó István hazakerül Szerednyére. 1572. május 17-én halt meg Szerednye várában.

Vékás Melinda

Forrásanyag:

- Pálincás Mihály: Múltunk nagyjai
- Szabó Csaba: Az egri hullócsillagok
- Bertényi István – Gyapai Gábor: Magyarország rövid története

Velünk történt

Krasznai anekdoták

A szabómester hipermangánért küldte a gyógyszerertárba dadogó kisinasát. Futott is a gyerek, s a hídnál észrevette, hogy a patikus éppen zárni készül. Futtában magasra emelte a karját megálljt jelezve, és kiabálni kezdett:

– Hip... hip... hip...

– Hurrá! – zárta le a mondatot a patikus.

* * *

Az egyik asszony egy piacnapon korán pakolni kezdte az áruját, szedelőzködött haza.

– Hova siet, nincs vége a piacnak, hát el sem adta az áruját! – marasztalták az asszonyok.

– Hát jövő héten is ki kell valamivel ülni! – gondoskodott a következő heti szórakozásról az asszony.

* * *

Géza bácsi meg Sándor jó barátok voltak a nagy korkülönbség ellenére is. Egyik este együtt eregéltek hazafelé. Egyikük (az idősebbik) rosszul látott, másikuk meg jó kaptos volt.

– Itt ugrani kell Géza bácsi, ugrani! – figyelmeztette az öreget barátja magában kuncogva.

Ugrott is Géza bácsi, lelkiismeretesen ugrott át minden figyelmeztetésre – a villanyfa földre vetődött árnyékán, amit ő a rossz szemével gödörnek látott.

* * *

Keresztelőből tartott hazafelé két jóbarát, egyikük jól bekávézva, másikuk színjőzanon. Útjukba került égy mélyebb árok feletti igencsak keskeny palló. A részeg ment elől, s valahogy sikerült áttántorognia a pallón, s mikor végre átért, visszaszólt a józannak, lévén igencsak készséges hangulatban:

– Át tudsz jönni, vagy menjek utánad?

* * *

Részvételnél ment egyik emberünk egy idős szomszédjához, annak felesége halála alkalmából.

– M. bácsi, részvétem!

– Köszönöm barátom, viszont kívánom – érzékenyült el az öreg.

Takács Felícia gyűjtése

Hari László

Szemerklő emlékek

Ülök bent szótlanul,

képek buzognak fel

bennem hivatlanul;

szétmálló emlékcseppek

– melyeknek nincsen másuk –

lassan szemerklőnek

szívem falára;

szinte hallszik

monoton kopogásuk.

Égbolt alatt állok...

Égbolt alatt állok,

vándorló lelkeimmel

Tejúton sétálok,

szikrázó csillagok

között botorkálok.

Portyázó kedvemben,

friss égi harmaton,

holdudvarba érek,

s a hajnalcsillagot

odacsalogatom.

Lábam felkavarja

a Tejútnak porát,

melynek földi ember

– bármily bölcs legyen is –

nem ismeri korát.

Odacsalogatom, hogy tanúm lehessen,

epekedő lelkem

– mely a fényvel szárnyal –

végtelenbe vesszen.

Szobanövényeink

Csodacserje (Codiaeum)

A csodacserje vonzereje élénk színű levélzete és változatos levélalakja. Nevelésük kissé nehéz. A hőmérséklet viszonylag állandó legyen, nem eshet 16C° alá. Párás levegőt igényel. A földkeveréket langyos vízzel állandóan nyirkosan kell tartanunk, és a növényt nem érheti huzat. A megfelelő körülményekért cserébe színpompás cserjét kapunk, amely ékesen bizonyítja a gondos hozzáértést, szára aljáig berakódik levelekkel.

Jó megvilágításra van szüksége, a legjobb a keleti vagy nyugati

fekvésű ablakpárkány.

Tavasztól őszig öntözzük bőségesen, télen ritkábban. Rendszeresen, ha lehet naponta permetezzük a leveleit, és gyakran mossuk le őket. Ha szükséges, tavasszal ültessük át.

Nevelési gondok

Ha a szár felkapaszkodik vagy a levélvégek barnák, oka a túl száraz levegő vagy talaj, vagy a túl alacsony hőmérséklet. Túl kevés fénynél a levelek elszíntelenednek.

Major Erzsébet

Földtörvény és birtoklevél

A földtörvénnyel kapcsolatos utolsó beszámoló óta eltelt időszak sem múlt el tétlenül, hisz az 1997/169 és a 2000/1-es törvények alapján benyújtott kérvények ellenőrzése, valamint a Megyei Földosztó Bizottságnál történt jóváhagyatása nem kevés munkát igényelt. A 2001. december 14-én hozott 3103-as számú határozat értelmében jóváhagyást nyert az 55-ös számú melléklet, mely az erdővel kapcsolatos intézményi igényléseket tartalmazza. Ennek értelmében a krasznai református egyház a Berettyó-melléki erdészeti hivataltól visszakup 2,43 ha erdőt, a rátoni pedig a Somlyó-környéki hivataltól 2,65 ha-t. Az 53-as mellékletben szereplő hosszúaszói 35 tulajdonos 25,50 ha, 33 mároni pedig 15,51 ha erdőt kap vissza. Utólag még 16 krasznai kérelmezőnek hagytak jóvá 6,60 ha területet.

A 2002. III. 15-én megjelent 3023-as határozat értelmében a 39-es mellékletben szereplő 516 személy részesül 221,59 ha területért kárpótlásban. Fenti személyek 1 ha-nál kisebb „vízalatti” területtel szerepelnek az igénylistán, amit terület hiányában nem tudtak természetben visszaadni.

Az 55-ös mellékletben szereplő helyi szakiskola-csoport a somlyói körzetben kap vissza 8,66 ha erdőt. Ugyanebben a körzetben Ráton falu 38,17 ha erdő tulajdonosa lesz (56-os melléklet), a Berettyó-melléki körzetben pedig 160 személy 71,95 ha területű erdő közbirtokosává válik. A 18-as törvény melléklete alapján 138 személy 32,51 ha területet kapott vissza. A földtörvény alkalmazásakor 3275 birtokbavételi jegyzőkönyv és 2719 birtoklevél került kitöltésre, a hiányzó 556-ra pedig a közeljövőben kerül sor. A kézbesítésre váró 298 birtoklevélből 174 a közelmúltban érkezett meg, melyeknek átvétele december 31-ig díjtan – utána viszont fizetni kell érte.

Torma Katalin

Házipatika gyógynövényekből

A bőrbajok gyógyítása

A szemölcs

A vérehulló fecskefű friss, sárga nedvével távolítható el. Törjük le a fecskefű vastag szárát és a kibuggyanó, narancssárga tejnedvével kenjük be a szemölcsöt, majd hagyjuk rászáradni. Rendszerint néhány napi kezelés után lehull a szemölcs. Naponta ismételjük, akár két hétig is. A fecskefű a szemölcsöt előidéző vírusra gátlólag hat, vagy éppen vírusölő hatású. Ha nem válik be, törjünk jól össze egy gerezd fokhagymát és a azt a friss pépet gézbe csomagolva tegyük éjszakára a szemölcsre. Addig ismételjük, amíg az elhalás jeleit mutatja a szemölcs.

Vagy: 3-4 dl almaecetbe daraboljuk bele 2 citrom héját, hagyjuk benne állni 8 napig, azután ezzel a citromhéjas almaecettel ecseteljük napjában kétszer a szemölcsöt.

Méh-, szúnyog- és más rovarcsípés

Egyesek fokozottan érzékenyek ezekre a csípésekre. A csípés, szúrás helyén szokatlanul nagy hólyag keletkezik, de ennek környékére is kiterjedhet az erősen viszkető duzzanat.

A méh és hangyacsípés helyi kezelése: vegyük ki a fullánkot, majd tegyük rá hidegvizes borogatást, ha van kéznél, szódabikarbonát is tehetünk a vízbe a savas vegyhatású méh- és hangyacsípés semlegesítésére. A darázs csípés lúgos, ilyenkor az almaecetes hideg víz segít. Bármilyen más rovarcsípésnél, szúnyogcsípésnél a következő módszerek hatásosak: tiszta, friss citromlével vagy vöröshagymával való bedörzsölés, vagy reszelt vöröshagymás pakolás; tiszta vízben alaposan megmosott petrezselyem zöldjével való bedörzsölés. Tarthatunk készletben szeszes gyógynövénykivonatot: összesen 100 g cickafarok virágot, porított nadálygyökeret, keskenylevelű útifű levelét, papsajtmályvát áztassunk 10 napig 200 g 60°-os tiszta szeszen, majd szűrjük üvegbe és ezzel kenegessük szükség esetén a csípések helyét.

Válogatta: Kovács Márta Ildikó

Tanulni lehet belőle!

Kedden, október 11-én reggel, amikor a tanügyi káderek Imúlthavi bérükre vártak, nagy meglepetésemre Hajjas Melánia, egyik óvodás kislányom odajött hozzám egy CEC betétkönyvvel, mondván: „Óvónéni, ezt a könyvet tessék odaadni a gazdájának!”

Meglepetten néztem a CEC fedőlapját, előbb arra gondoltam, hogy az óvoda könyvelője veszítette el – most mi lesz a fizetésünkkel? Jobban szemügyre véve a könyvecskét kiderült, hogy egy iskolás kislány gyermekpénzre kiállított betétkönyve.

Megdöbbsentem, hogy vannak olyan emberek is (gyermekek), akik nem arra gondolnak, hogy milyen jó lesz otthon tűzgyújtónak, hanem a becsület útját választják és visszajuttatják tulajdonosának.

Mindezt azért írtam meg, hogy sok elvesztett tárgyat megtaláló felnőtt ember tanuljon belőle!

*Oláh Mária Magdolna
óvónő*

Az utcanevekről

Figyelembe véve Kraszna kiterjedését és fejlődését, valamint utcáinak növekedő számát, a 2001-es évben a helyi tanács határozatott hozott a krasznai utcák elnevezését előkészítő bizottság létrehozásáról, amelynek tagjai: Solyom Gergely, Dénes Lukács, Benkő Irma, Bódizs Miklós, Cseke Ferenc, Hari László, Ozsváth Ilona, Király István, *imón Iosif és Lázár Veturia*.

Pop Imre polgármester javaslatára a bizottság üléseket tartott, hogy mielőbb határozzon szülessen a helység utcáinak nevével. A Kraszna újság térképmellékletet jelentetett meg a javasolt nevekkal, melyek a manapság is használt, valamint a századeleji elnevezések alapján készült, mint Széchényi tér, Báthory út, Kossuth tér. Felhívták a lakosság figyelmét, hogy javaslatokat tehetnek a polgármesteri hivatalban. A felhívásnak megfelelően néhány magánszemély, lakócsoporthoz, teljes utca javaslatokat, illetve kérelmeket nyújtott be.

Szeptember 19-én sor került az utcaneveket meghatározó bizottság utolsó ülésére. A polgármester úr javasolta, hogy tartsák meg a régi, közismert utcaneveket, azoknak az utcáknak pedig, amelyeknek közismert személyiségek a névadói, olyanok nevét adjuk, akiknek neve szorosan Krasznához fűződik, itt éltek és jelentősen hozzájárultak a helység fejlődéséhez. Felhívta a figyelmet, hogy az illető utca lakóinak kérését, akaratát szem előtt kell tartani.

Solyom Gergely tanácsos szintén ragaszkodott ahhoz, hogy csak a helyi személyiségek neveit adjuk utcáinknak, mint Cserey Farkas vagy Fazekas Mihály.

A polgármester úr ismertette a bizottsággal a kérelmeket és javaslatokat, melyeket Takács Felícia, Nagy Károly, Bordás Edit, Kovács Mária, Lakner

Lázár Veturia

(folytatás a 7. oldalon)

Ha a kaktusz kivirágzik...

filmcím jutott az eszembe látván a helyi mezőgazdasági szaktanácsadói és nyilvántartási irodában virágzó nyári kaktusz bomló kelyhét. Mint késő akácnyílás jelzi a hosszú nyarat, ősz. E kaktusz talán a hosszú földosztási „tél” végét jelzi. Nem is csoda, ebben a zűrzavaros, összevissza világban.

Úgy tűnik, a könnyen és rövid idő alatt elvett földek részleges visszaszolgáltatása lassan lezárul, és a visszaigényelt földek visszakerülnek jogos tulajdonosaikhoz.

Az elmúlt héten 71 személy 38,52 ha föld boldog birtokosa lett. A volt állami gazdaság területéből azok a tulajdonosok részesültek, akiknek a vízgyűjtő tó alatt több mint 1 hektár földjük volt. E területnek is csak töredékét kapták meg, a hiányzó részre viszont kárpótlás jár. Hasonlóan kárpótlásban részesülnek azok a tulajdonosok, akiknek a vízgyűjtő alatt egy hektárnál kisebb területük volt. A kárpótlás nagysága és időpontja egyelőre ismeretlen.

Ugyancsak az állami gazdaság területéből osztottak ki 13 részvényesnek 43,67 ha földet; a Györfi család leszármazottainak 40 hektárt és a Lengyel családnak 38,96 hektárt. E két családnak a 18-as törvény alapján kiosztott földterületét egészítették ki az 1/2000. törvény által jóváhagyott 50 hektárig.

Közös birtokú használatba került a 105,61 ha területű Dombi legelő néven ismert közös terület is. A 67 gazda tulajdonát képező legelő közösen használható, de gazdánként, egyenként is nyilvántartásba kerül. A törvény értelmében rendeltetése nem változhat, viszont tulajdonosa igen.

A kiosztott 266,67 ha terület új tulajdonosai a közeljövőben átvehetik birtoklevelüket is, a földosztók szerint az év végéig a folyó ügyek 98%-a megoldódik.

Az erdők visszaszolgáltatása sem volt zökkenőmentesebb, hisz több esetben sok gondot okozott az igazoló iratok hiánya és az erdők állapota mellett az állami hivatalok hozzáállása is. A polgármester közbenjárására viszont sikerült a gyenge Cserei erdő helyett a Mocsár hegyen kiméretni a 160 tulajdonosnak visszajáró 71,95 ha területet.

Reméljük, a kaktusznak nem ez volt az utolsó virága, és az egyházi ingatlanok jogos igénylőivel együtt a kárpótlásra „ítél” gazdák is örülhetnek az újabb kaktuszvirágzásnak.

O. M.

Gólyabál 2002

A gólyák már szeptember elején elhagyták fészkeiket, ennek ellenére sok gólya jött-ment november 8-án a kultúrotthonban a hagyományos gólyabál megnyitására várva. A gólyabált a XI. A, B és C osztályok szervezték a IX. osztályosoknak.

A kultúrotthonban nagyszámú ifjú, diák és tanár ünneplte a gólyákat, akik nagy izgalommal várták az eredményhirdetést. Ez a műsor az ő tiszteletükre készült, ahol bemutathatták ügyességüket, helyállásukat a feladatok elvégzésében. A teremben mindenki izgatottan várta a gólyák felvonulását és a verseny kezdetét. A román tagozatról 8 pár, a magyarról 6 pár „gólya” versenyzett. A párok ünnepélyesen, elegánsan jelentek meg. Harcba kellett szállniuk a **Miss** és a **Mister** címért. Mindkét tagozaton érdekes próbák elé állították őket, amiken szívvel-lélekkel vettek részt. Voltak, akik jobban izgulnak, de végül nekik is sikerült feloldódniuk.

A zsűrinek nehéz dolga volt mindkét tagozaton, hiszen minden gólya kitűnt valamiben. Tódor Gábor aligazgató elnökségével hosszas számolás után megszületett a várva várt eredmény.

A román tagozat nyertesei, a Miss és a Mister cím tulajdonosai Stoica Cristina és Onica Ciprian. A magyar tagozatról senki sem távozott vesztésként. Az est fénypontjának, a Miss és Mister Gólya választásának nyertesei Pap Tímea és Luca Lukács. A Miss első udvarhölgye és a Mister legjobb barátja Filep Krisztina és Nagy Zoltán, a Miss második udvarhölgye és a Mister tanácsosa Bréda Eszter és Nyeste Gergő.

Sor került még a legkomolyabb pár kiválasztására, a címet Serestyén Anita és Mitruly Sándor nyerte el, a legtöbbet mosolygó pár Szabó Erika és Szabó Attila, végül a legjobban izguló pár Lakatos Izabella és Major Lajos.

Köszönet illeti támogatóinkat, a következő vállalkozásokat: Király Családi Vállalkozás, Anna virágüzlet, Tomi üzlet, Pan-Emy, Cristandy, Polgármesteri Hivatal, Ely üzlet, Vincze Családi Vállalkozás és Birtalan Mária gyógyszerezsnő.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani tanárainknak, és akik segítettek a szervezésben: Kovács Mária, Ozsváth Ilona, Tódor Gábor és Katona Csillának. Köszönjük áldozatos munkájukat!

Oláh Hajnalka XI. B

Az új fociidény vége

Arról, ami a krasznai focipálya állapotával foglalkozó cikkben megjelent, nincs szándékomban vitatkozni, mivel a benne közölték megfelelnek a valóságnak. Azt viszont nagyon sajnálom, hogy a közvélemény csak a pálya állapotáról kapott tájékoztatást, a csapatról és az eredményeiről nem. Hasonlóan sajnálatos, hogy sem a kiszállásokon, sem a hazai pályán lejátszott mérkőzéseken nem képviseli senki a helyi hatóságokat, nem érdeklődnek a csapat gondjai iránt.

A körülmények ellenére a csapat jól szerepelt a megyei D osztály mérkőzésein. A Pop Adrian elnöklétével működő Fibrex sportegyesület edzőpárosa Sabău Mircea és Fiastru Virgil, a csapatot alkotó játékosok névsora pedig a következő: Ro^u Adrian, Unguru^{an} Mihai, Mure^{an} Sergiu, Vasvari Dan Florin, Mândruș Marius, Chira Constantin, ^aandor Sarmis, Sabău Cătălin, Cenan Cristian, Bode Traian, Jurca Gabriel, Bálint Attila, Morar Călin, Szigyártó Zsolt, Bejan Gabriel, Bántó István, Cimpoie^o Adrian, Medan Mihai, Mânzat Lucian, Dogaru Gabriel, Blaga Gabriel és Berbecar Horașiu.

A szeptember 1-én lejátszott nyitómérkőzésen igazi csapatjátékkal sikerült a szilágycsehieket 5-1-es gólkülönbséggel kétvállra fektetni. A legjobb teljesítményt Mure^{an} Sergiu nyújtotta, Bántó István pedig egy tizenegyes kivédésével jeleskedett. További eredmények: 1. Felsőszék - Kr. 1-4; 2. Kr. - Csízér 0-1; 3. Hídalmás - Kr. 1-3; 4. Kr. - Somlyó 2-6; 5. Kr. - Ördögkút 3-1; 6. Iskola Sportklub - Kr. 1-2; 7. Kr. - Valkó 2-1; 8. Ipp - Kr. 1-2; 9. Kr. - Zsibó 2-0; 10. Szamosgalgó - Kr. 4-3; 11. Kr.a - Cigányi 3-1; 12. Nagyfalú - Kr. 2-1

Az ificsapat (utánpótlás) névsora: Boros Levente, Purca^o Ovidiu, Mihai Cristi, Roman Septimiu, Balla Csaba, Szöllösi Ferenc, Ciulean Ciprian, Donciu Adrian, Man Rare^o, Bonșe Florin, Donciu Gabriel, Roman Sergiu, Colceru Ionuș, Szöllösi László, Nagy Zoltán.

Seres Dániel

A szerkesztő megjegyzése: Seres Dániel, Cseke Sándor és több Fibrex alkalmazott vagy szurkoló vetette fel a fentebb említett támogatás hiányát, melyek között a fürdőszoba felszerelése is szerepelt. A felvetett kérdések tolmácsolásakor Pop Imre polgármester válaszában csupán adminisztratív segítségről beszélt, szerinte az egészségben nem szerepel anyagi támogatás.

Ifj. Nagyajtai Cserey Farkas, és a magyarországi kémvilág!

Takáts Sándor: gyűjteményiből „Kémvilág Magyarországon” említi Cserey Farkast mint összeesküvőt. Mikor a Császár és kormánya mellett, mikor ezek ellen. Legtöbbször Wesselényi Miklóssal összefüggésben.

A könyvből kitűnik, hogy az osztrák titkosrendőrségnek, néha sikerül Cserey-t barátja Wesselényi ellen hangolni, vagy tudatain kívül adatokat kicsikarni belőle. Ez nem jelenti azt, hogy Cserey-t beszervezték besúgónak. Cserey ennél okosabb, műveltebb és elővigyázatosabb volt. Meglehet, hogy a titkosrendőrségnek szolgáltatott hamis és félrevezető adatokat.

Cserey abban az időben, amikor ezeket a félrevezető jelentéseket írta (1825-1834), már Bécsben lakott.

A következőkben, szemelvényeket fogok írni a könyvből!!!

Írja: „amit Cserey egy hosszú kémjelentésben írta, azt Wesselényi Miklós soha nem mondta neki. Hiszen, ha Cserey előadása igaz lett volna, akkor fel kéne tennünk a kérdést, hogy Wesselényi önmagát és legjobb barátait oly színben tüntette volna fel, mely a valósággal homlokegyenest ellenkezett”.

Abban az időben egy másik magasabb rangú volt katonatiszt: nemes Istvánffy Antal beszerveztett kém volt Erdélyi ügyekben ő volt a főforrása az udvarnak.

Temérdek gyűlöletes jelentést írt Erdély legkitűnőbb politikusairól, főleg Wesselényi Miklósról. Mindezt napi 5 forintért. Tehát ez az Istvánffy beszerveztett kémje volt az udvarnak.

Istvánffy személyesen ismerte Cserey-t az udvarnál kegyvesztett lett, a haditáncos tisztirangjától is megfosztotta és bezáratta. Ez alkalommal lakásán olyan iratokat találtak melyek kompromittálóak voltak a személyére vonatkozóan.

Istvánffy az Erdélyi országgyűlés kihirdetése előtt, írta, hogy „Pásth (Báthy) pesti ügyvéd igen bánkodik Cserey esetén. Wesselényi Miklós megátkozta Cserey-t, mert nem jelent meg Váradon.

Istvánffy, hogy „Wesselényi vén marhának nevezte Cserey-t, s arra kíváncsi, hogy átnézték Cserey iratait elfogatásakor.”

Cserey iratai elfogatásakor igazán átnézték s akkor bizonyosodott be, hogy csakugyan összeköttetésben állt Sedlnizky rendőrminiszterrel. Cserey Bécsben meglátogatta Naláczy kancelláriai tanácsost, s elmondta neki, hogy kihallgatáson volt a Császárnál, katonai rangját kéri vissza. Mondja, hogy a Császár sokat beszélt vele Wesselényiről, de Ő nem mond semmi kompromitálót vérokonáról.

Istvánffy sok valótlanítást terjesztett a rendőrminiszternek. Emellett érthetetlen gyűlölet vezette a Cserey-ről szóló tudósításaiban. Minden áron azon volt, hogy befeketítse őt. 1834. január 9-én megírta a rendőrminiszternek, hogy Cserey leveleket kapott Erdélyből, amiket Ő majd ki fog szimatolni.

Ez az Istvánffy egy másik jelentésben írta Cserey-ről, hogy „gonosz módon mindenkiben elégedetlenséget szít, s magas kormányt gyalázza. Az Ausztriai uralkodóhoz ellen fenyegetőleg nyilatkozik.”

Cserey a legbensőbb barátságban él Wesselényi törhetetlen hívével Konród udvari ágenssel. Mondhatni leveleznek Wesselényi Miklósról. Ez a Konród írja, hogy „hisszük, hogy Istvánffy Cserey őrnagyról is éppen olyan valótlanítást terjeszt a rendőrminiszter elé, mint Wesselényiről. A rendőrminiszter keményen megdorgálta Istvánffyt s kijelentette, hogy „Ő semmiféle megbízatást nem adott Cserey megfigyelésére.”

Istvánffy jelenti a rendőrminiszternek, hogy ha „Cserey-t szidalmazásában meg nem akadályozzák, végre mindig nagyobb nyilvánossággal fogja üzni.”

Istvánffy ezúttal utoljára rágalmazta Cserey-t.

Ezekből a jelentésekből és konfliktusokból kitűnik, hogy Cserey ellen szervezett összeesküvést készítettek, ami a végén megghiúsult.

Mindezek azt bizonyítják, hogy Cserey rendíthetetlen szeretettel és megbecsüléssel volt hazájához, Erdélyhez.

Nagy Károly
nyugdíjas

Egyik szemünk sír...

2002 októberében utolsó útjára kísértük:

Balla Árpádot, meghalt okt. 13-án, élt 75 évet, hsz. 980

Pihenése legyen csendes.

Ezúton nyilváníjuk őszinte részvétünket a gyászoló családoknak.

...a másik nevet

2002 októberében születtek:

Sólyom Tibor és Piroska fia, Lóránd Tibor, okt. 3-án

Bana György és Mária fia, Ruben, okt. 5-én

Bekő Bálint és Ibolya fia, Edmond, okt. 5-én

Katona Sándor és Matild Erzsébet fia, Gedeon Arnold, okt. 14-én

Dimény Árpád és Ida lánya, Hortenzia, okt. 18-án

Cseke Bálint és Márta lánya, Anett Hannelore, okt. 22-én

Bekő Attila és Klára lánya, Karola, okt. 23-án

Boldog, hosszú életet kívánunk az újszülötteknek, szüleiknek pedig erőt, egészséget a nevelésükhöz!

2002 októberében esküdtek egymásnak örök hűséget:

Lukács Zoltán és Szabó Éva, okt. 12-én

Valki Miklós és Dimény Éva, okt. 12-én

Nagy Árpád és Torma Berta, okt. 19-én

Hosszú, boldog házasságot kívánunk!

Hibaigazítás

Elnézést kérünk az októberi számban megjelent Egyik szemünk sír... rovat hibás dátumozásáért. Az állandó keretben elmaradt az augusztus hónap szeptemberre cserélése.

Ugyancsak elnézést kérünk a Seres családtól a hibás évszámért: nem két, hanem hét éve távozott a családfő szerető családja köréből.

Minden kedves olvasónknak, aki novemberben ünnepli születés- vagy névnapját, kívánunk erőt, egészséget!

Köszöntők

Márkus Erzsike néniének névnapja alkalmával gyógyulást és még sok vidám Erzsébet napot kíván

a „Tanárnő”

Molnár Ákosnak születésnapja alkalmával erőt, egészséget, sok örömet és boldogságot kíván

Édesanyja és húga

Születésnapja alkalmából jó egészséget és békés éveket kívánunk a 90. életévét töltő **id. VINCZE FERENCNEK.**

Unokája, Vincze Sándor (Skurli) és családja

A köszöntő családdal együtt kívánunk mi is erőt, egészséget, szerető családi körben megélt öregkort.

Szerkesztőség

Házasságkötése alkalmával nagyon sok boldogságot, egymás iránti szeretetben megélt hosszú házasságot kívánunk oszinknak, **KUGLIS IMOLÁNAK.**

IX. B

Volt és jelenlegi **Erzsébet** és **Katalin** nevű munkatársainknak kívánunk boldog névnapot.

Az utcanevekről

(folytatás az 5. oldalról)

Piroska, Chi^o Nicolae, Seres János nyújtott be.

Takács Felícia egyetértett azzal az igyekezettel, hogy megőrizze a régi, közismert utcaneveket, és új neveket csak a főbb utaknak, utcáknak, tereknek szántak. Véleménye szerint a nagy történelmi nevek nem méreteinkre szabottak, ragaszkodjunk azokhoz, akik szorosan Krasznához fűződnek.

Nagy Károly nyugdíjas köszönetét fejezte ki azért, hogy olyan neveket, mint Cserey és Györfi nem felejtettek el javasolni.

A Kovács Mária tanárnő által benyújtott kérelem szerint – amelyet aláírt az utca minden lakója – követelik, hogy utcájuk a Tavasz utca nevet viselje a javasolt Bádogos utca helyett.

Chi^o Nicolae ortodox lelkész szintén kérelmet tett le a hivatalban, azok után, hogy a Kovács Mária kérelmében már aláírta, hogy utcájuk a Tavasz nevet viselje. Az újabb változatban Preot Alesandru Cadariu nevet javasolta ugyanannak az utcának. Továbbá kérte, hogy a térképet módosítsák. Javaslatára szerint a templomok közötti teret Hősök terének nevezzék. Ezzel a ponttal mindenki egyetértett. A főút Nicolae Titulescu út legyen.

Simon Iosif tanácsos úr ragaszkodott ahhoz, hogy Chi^o N. javaslatai szerint járjanak el.

Dénes Lukács tanácsos szerint Preot Alesandru Cadariu is jelentősen hozzájárult a helység fejlődéséhez, mivel az ő idején épült az ortodox templom.

A polgármester úr megjegyezte, hogy figyelembe kell venni azokat az elveket is, amelyeket már említettek, valamint a lakosság akaratát.

Sólyom Gergely javasolta, hogy Cserei Farkas nevet viselje a híd-től a kórházig terjedő tér, mivel ő jelentett legtöbbet az eddigi javasolt személyiségek közül Krasznának.

Hari László tanár, emlékezteti a tanácsos urakat, hogy az utca lakói akaratát is figyelembe kell venni, mivel őket érinti legjobban utcájuk elnevezése, és ezt világosan a bizottság tudomására hozták aláírásaikkal.

A viták után mind a 42 utca neve egyenként szavazásra került. A most már Cserey Farkas tér és Tavasz utca kivételével mindegyiket egyhangúlag megszavazták. A Cserey Farkas tér és Tavasz utca szavazásánál, „imon Iosif „ellene” szavazott.

Szeptember 24-én került sor a tanácsülés keretében az utcaneveket javasoló határozattervezet megvitatására. A tanácsosok kétharmados szavazatával elfogadták a határozattervezetet. Ellene 5-en szavaztak (vagyis egyharmaduk), „imon Iosif, Dénes Lukács, Pop Ioan, „andor Ioan és Chirila Floare. Megjegyezzük, hogy mivel a határozat a terület rendezését érintette, szükséges volt a kétharmados arány, még egy ellen szavazat esetén, nem lett volna elfogadható a határozat.

Sírfelirat

Ebben az új, furafazonú demokráciában lassan semmi sem meglepő már, különösen, ha a magán- és köztulajdon tiszteletben tartásáról van szó. Az elmúlt átkosban szállóigévé vált mondás szerint, ami a MIÉNK, az az ENYÉM is, de ami az ENYÉM, ahhoz SEKINEK semmi köze. A köztulajdonú kollektív gazdaság és állami üzemek nagyrészének felbomlása, széthordása után a fenti mondás már elvesztette időszerűségét, de a felfogás azért még ma is él, ha lappangva is. Többször lehetett hallani és olvasni magántulajdonra sértő tettekről, lopásról, mégis a közelmúltban hallottak egy kicsit megleptek. Egykori tanítványom, Pap Csaba (jelenleg a polgármesteri hivatal alkalmazottja) nemrég arra kért, hogy írjak az őt ért borlopásról. Vonakodva bár, de eleget teszek kérésének, mivel nevét adta a történethez, vállalva a nyilvánosságot. Elmondása szerint a szomszédainak feltűnt, hogy egyik szomszédja, Pop Mihai gyakran jön ki szokatlan időpontban a Pap Csaba készülő házának udvaráról, és nem üres kézzel. A figyelmeztetést követő szemlélődéskor meglepődve vette tudomásul, hogy a 8 veder félretett borából alig van 1-2 vedermény. A hallottakat és látottakat szövé tette a lefűlt szomszédnak, aki mit sem zavartatva magát, pironkodás nélkül bevallotta tettét, de nyomban hozzá is tette: a kiürült flakon még megvan, ha szükséges, gyere utána. A meglepő eset és válasz hallatán jutottak eszembe a szaploncai vidám temető sírfelirata, melyek az elhunyt legjellemzőbb jellemvonásokat igyekeznek tolmácsolni az utókor számára: *Im meghaltam, borpincébe temettetek, / Fejem fölél szőlőtökét ültettetek. / így tudják meg az emberek: / itt nyugszik egy szomszéd borát ivó gyerek.*

O. M.

Kérek még

„Ki levesre bort iszik, ne kérj attól tanácsot!”

(Közmondás)

Töltött káposzta kolozsvári módra

1/2 kiló rizst megmosunk, hagymás zsírban megpirítjuk, borssal, sóval, 3 cikk összetört fokhagymával ízesítjük, és savanyú káposzta leveleket töltünk meg vele. Lehetőleg cserépfazékba egy sor füstölt szalonnaszéletet, szalonnabört rakunk, rá egy sor aprókáposztát, mely közé karikára vágott füstölt kolbászt, sonkadarabokat, oldalast rakunk, reárajuk a rizstölteléseket, vékony réteg aprókáposztával fedjük, feltöltjük vízzel és főni tesszük. Ha megpuhult, vékony rántással bekészítjük, és tejfölösen tálaljuk. A tálaló tálba mindenképp tegyük: egyik felébe aprókáposztát, másikba rizstölteléseket, tetejükre a kolbászt, húst, szalonnát.

Vecsési rakott tojás

Vizet forralunk kevés ecettel meg sóval, s egyenként, előbb csészébe, onnan fővő vízbe ütünk 8 tojást. Nyolc percig forraljuk lassú tűzön, hogy egyben maradjanak. Szűrőkanállal kiszedjük. Közben kiolvasztunk 10 deka apróra vágott füstölt szalonnát, megpirítunk rajta egy kis fej összevagdalt vöröshagymát, meghintjük késhegynyi paprikával és megforgatunk benne 50 deka szálal hordóskáposztát. Tűzálló tálba terítjük, tetejére sorba rakjuk a tojásokat, és leöntjük 2 deci tejföl, egy tojássárgája meg 5 deka reszelt sajt keverékével. Tetejére szórunk másik 5 deka reszelt sajtot, és forró sütőben ropogós piros kérget sütünk a tetejére. Ha gazdagabban akarjuk adni, a káposzta közé 25 deka főzőkolbászt is keverhetünk karikákra vágva.

Rakott kolbász

1/2 kiló szálal savanyú káposztát zsírban puhára párolunk. 5 kanál rizst vagy tarhonyát sós vízben megfőzünk és leszűrjük. 1/4 kiló kolbászt vagy 3 pár virslit kifőzünk, karikákra vágjuk. Kikent tűzálló edénybe lerakjuk a káposzta felét, rá a kolbászt, arra a rizst vagy tarhonyát, befedjük a káposzta másik felével (lehet az egész káposztát alól rakni), leöntjük tejföllel, s forró sütőben 15 percig sütjük.

Jó étvágyat kíván Takács Felícia

Őszi támogatás

A (fel)fordulás óta egyre inkább gyengélkedő mezőgazda(g)ság krónikus betegségét szeretné enyhíteni az állam. Sajnos a betegség megjelenésének idején elmaradt az átfogó kezelés, az időnként fel-feldobott „injekció” vagy eltűnt a zavarosban, vagy nem a legcélszerűbb helyre – a beteghez jutott. A 90-es évek támogatásainak javarészét üzletelő káéfték nyelték el mezőgazdasági jogcímen, több esetben „se pénz, se posztó” eredménnyel. Az utóbbi években (láz)kupon formájában igyekeztek enyhíteni az idültté vált (be)gyulladás – több-kevesebb sikerrel.

Jelenleg az őszi árpa, búza vetéséhez szükséges ellenőrzött vetőmag árát támogatják 36,5%-kal. Sajnos a gazdáknak kevés bizalmuk van az ellenőrzött vetőmagok forgalmazóiban a tavalyi kukorica-sztori miatt. Többen más vidékről hozott, elsőéves vetőmagra igyekeznek cserélni a saját termést, mert abban jobban bíznak. Támogatásban részesülnek a hivatalosan (nem piacon) feldolgozásra értékesített mezőgazdasági termékek: őszi búza 400, napraforgó 222, kukorica 147, cukorrépa 250, szőlő 225, burgonya 200, zöldségek 173 lej kilogrammonként. Az őszi munkálatok elvégzésére a támogatás 30%-át adják most. Például cukorrépa termesztésre 2.025.000 lej 30%-át, azaz 607.500 lej támogatást nyújtanak hektáronként.

Az állattenyésztők a tejre, előhasú tinóra, 6 hónapig nevelt borjúra és méhcsaládokra igényelhetnek támogatást. A tejtámogatás sík- és dombvidéken 1400 lej, hegyvidéken pedig 1800 lej literenként (hivatalos forgalmazás esetén). A 6 hónapos korig nevelt borjúért faj és érték függvényében 300.000-600.000 lejes, az előhasú tinó ellésekor pedig 2,5 millió támogatás igényelhető. A méhcsaládokra 10 kg méz értékesítése esetén 100.000 lejes támogatás jár.

A szomorú valósághoz hozzátartozik, hogy e támogatások folyósítása enyhén szölvá akadozik. A gazdák panaszkodnak, hogy július óta nem kapták meg a beadott tej után a támogatást annak ellenére, hogy tagjai a szarvasmarha tenyésztők szövetségének. A nyilvántartás sem pontos. Előfordult, hogy az elírt házsám miatt más, azonos nevű kapta meg a támogatást. **Oláh Miklós**

Tanácsi beszámoló

Az október 29-én tartott tanácsülést a három hónapra megválasztott új gyűléselemből, **Király István** nyitotta meg. A gyűlés napirendi pontjai a következők voltak: 1. Beszámoló a földtörvény alkalmazásáról és a birtoklevelek kibocsátásáról. 2. Helyi adók és illetékek megállapítása. 3. A 2002-es költségvetés kiigazítása.

A napirend első pontjához a beszámolót Torma Katalin mutatta be.

A hozzászólásokban a polgármester kiegészítette az elhangzottakat, melyekben szó esett az állami gazdaság területének felosztásáról. Szükségszerűnek tartja egy találkozó szervezését, hogy minél előbb megoldást nyerjen az erdők szakszerű őrzése, gondozása a polgármesteri hivatal felügyelet alatt szerződött erdész által. A Rátont érintő átadási jegyzőkönyv egyelőre nem véglegesített, mivel a 400/2001-es kormányhatározat értelmében újabb területek visszaadása is napirendre került. Egyben kéri a tanácsosok közreműködését a birtoklevelek átvételének népszerűsítésére, melynek INGYENES átvételi határideje december 31. Sárca Gavril mezőgazdasági szaktanácsadó a mezőgazdasági biztosításról szóló lehetőségről beszélt.

A második napirendi pont kérdéskörét Marosi Irma pénzügyi előadó mutatta be. Az adók és illetékek változásáról szólva Pop Imre polgármester hangsúlyozta, hogy a változás mértéke csupán az infláció okozta értéksökkenést ellensúlyozza.

Cseke Ferenc tanácsos hozzászólásában a szemétszállításért fizetett díj differenciálását vetette fel, melynek célja az idősök részleges felmentése lenne. A többször felvetett kérdés még mindig tisztázatlannak tűnik, annak ellenére, hogy többször napirenden volt már. Az előző években alkalmazott gyakorlat szerint a fizetési kötelezettség családokra osztódott, függetlenül a családtagok számától. A leosztás szerint ugyanannyit fizetett az egytagú, mint a hattagú család. Az idősebbek gyakori szemrehányásai miatt került napirendre és változott a fizetési leosztás is, mely szerint a szeméthordási díj a személyek számának függvénye. Különlegesen kirívó és hátrányos esetekben szó lehet fizetési felmentésről is. Tavasztól előreláthatólag a varsolci határba szállítják a szemetet, a díj pedig növekedhet a költségek növekedésével.

Boros Bálint tanácsos a helyi tanács döntéshozási korlátozását kifogásolta. Szerinte a tanácsnak nagyobb beleszólása kellene legyen a helyi döntésekbe, és nagyobb hangsúlyt kellene helyezni az alulról jövő kezdeményezésre.

A felvetett kérdésre adott válaszból szó esett a helyi tanácsok működését szabályozó törvény tiszteletbetartásáról, mely szerint a tanács csupán a törvény és kormányhatározatok által előírt értékek, összegek legkisebb és legnagyobb értékei között dönthet. Ez különben a tanács érdeke is, hisz a díjak és illetékek megmondhatatlan csökkentése a hivatal fizetésektelenségéhez vezetne.

A határozattervezet szavazásakor 13 tanácsos igennel szavazott, Boros Bálint nemmel, Dénes Lukács tartózkodott.

A harmadik napirendi pontként szereplő költségvetési kiegészítés határozattervezetét Chirilă Valeria könyvelőnő mutatta be, Pop Imre polgármester pedig a tervezetbe foglaltak alátámasztásáról szólt.

A kérdéshez szólva Simon Iosif iskolai igazgató az iskolának nyújtandó pótköltségvetésről érdeklődött, azaz az év következő időszakában kap-e az iskola pénzt.

A kérdésre válaszolva a polgármester a pótköltségvetéstől tette függővé a kézzelfogható választ, hisz a jelenleg tárgyalt összeg más forrásból és rendeltetéssel került napirendre. Kifogásolta viszont, hogy az iskolának jóváhagyott összegek nem rendeltetésszerűen kerültek felhasználásra: a hosszúaszói iskolának szállított tüzfűt az igazgató úr rendelkezésére nem fizették ki, úgyszintén az elvégzett munkákat sem.

A 38-as határozattervezetet 13 tanácsos elfogadta, Simon Iosif ellenszavazta, Dénes Lukács RMDSZ-es tanácsos ismét tartózkodott.

A különféle napirendjén alulírott a sportpálya helyzetéről érdeklődtem. A Fibrex által működtetett sportpálya és egyesület elég sok kérdést felvet, különösen a lelátó rossz állapota miatt, amit a segítség elmaradásával magyaráznak. A polgármester szerint csupán karbantartási ígéretéről volt szó, pénzügyiről nem.

Oláh Miklós

Helyi adók, illetékek

I. Fejezet: épületadók.

1. Magánszemélyek esetén az épület adózandó értékének 0,1%-a, több lakás esetén a második adója 15%-kal, a harmadik 50%-al, a negyedik 75%-al, az ötödik 100%-al növekszik.

A következőkben a 36/2002-es kormányhatározatban megszabott értékek 40%-os növelése után kapott négyzetméterenkénti értékeket ismertetjük, víz, csatorna és villanyhálózattal rendelkező lakások esetén, illetve zárójelben a fenti hálózatokkal nem rendelkező lakások esetén.

a. Beton- és téglapépület:	7.500.000 (4.557.000)
b. Fa- és vályogház:	2.058.000 (1.323.000)
Melléképületek: beton-, téglafal	1.323.000 (1.176.000)
Fa- és vályogfal	735.000 (441.000)

Pincelakások esetén a felszíni lakásérték 75%-a.

Más rendeltetésű pincehelyiségek csoportérték 50%-a.

Az épület értékének csökkenése az épület korának függvényében.

a. 1950. előtti épület esetén 15%-os értéksökkenés.

b. 1951-1977 között épült épület esetén 5%-os értéksökkenés.

2. Jogiszemélyek épületadója a leltári érték 1,5%-a. Ha az épület 1998 óta nem volt újraértékelve, akkor az adó a leltári érték 5%-a.

II. Fejezet: terület-adó – Kraszna a IV. rangú település

1. a. Belterületen, lakással: 400 lej/m².

b. Belterület, nem mezőgazdasági és erdészeti rendeltetésű épülettel: 400 lej/m².

c. Bekötőtűt – 200.000 lej/km.

2. Külterületi adók I-IV. zóna szerint (négyzetméterenként).

Terület épülettel	11; 10; 9; 8
Szántóterület	17; 13; 11; 9
Legelő	13; 11; 9; 7
Szőlős	28; 22; 17; 11
Gyümölcsös	33; 28; 22; 17
Erdő	17; 13; 11; 9

III. Fejezet: szállítóeszközök adója – 500 köbcentiméterenként megadva:

Személygépkocsi	2.000 cm ³ -ig	87.000 lej
Személygépkocsi	2.000 cm ³ fölött	108.000 lej
Tömegszállító autóbusz, kisbusz		176.000 lej
Teherszállító jármű	12 t-ig	189.000 lej
Traktor		117.000 lej
Motorkerékpár		44.000 lej

Marosi Irma

Költségvetési kiegészítés

A 2002. szeptember 27-én hozott 61. sz. megyei tanácsi határozat alapján a jövedelmi adó 16%-ából Kraszna 200 millió - költségvetési pótlékot kapott, melynek elosztása a következő módon történik:

- végrehajtó szerv – polgármesteri hivatal 75 millió;
- művelődés, sport 15 millió;
- szociális támogatás, pótlék, nyugdíj, segély és tiszteletdíj 50 millió;
- lakás- és közösségi szolgáltatás fejlesztése 45 millió;
- egyebek 15 millió lej.

Az összeg elosztásánál elsődleges szempont a hivatal és a közszolgáltatás működésének akadálytalan biztosítása: téli tüzelő beszerzése, közvilágítás, elvégzett munkálatok kifizetése.

- 75 millió: telefon, világítás, javítások;
- 15 millió: a hosszúaszói kultúrház munkálatainak folytatása;
- 45 millió: közvilágítás;
- 50 millió: az öregotthon ételmezési gondjainak enyhítése;
- 15 millió: a Kraszna Napok költségeinek kiegészítése.

Chirilă Valeria

Kiadja a PRO CRASNA Alapítvány, Crasna nr. 442.

Főszerkesztő: **Oláh Miklós**. A lapszámot összeállították: Oláh Miklós és Takács Felícia. Számítógépes szerkesztés, tördelés: Kállai Katica
Szerkesztőség: KRASZNA loc. CRASNA nr. 552 jud. SĂLAJ cod. 4742. E-mail: kraszna_ujzag@yahoo.com

Internet: www.kraszna.sphosting.com Honlap szerkesztő: Vékás Albert

Nyomtatás: S.C. Color Print S.R.L. 4700 ZĂLĂU str. 22 Decembrie nr. 66. tel/fax: 060-661752.

A névvel vagy névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek, azok nem mindig tükrözik a szerkesztőség véleményét is.